

แม่สะเรียง เมืองพหุวัฒนธรรมสร้างสุข

โครงการ Mae Sariang talk
 “คุยเพื่อปรับ ยับเพื่อเปลี่ยน (เมือง) แม่สะเรียง”
 โรงเรียนแม่สะเรียง “บริพัตรศึกษา” ต.บ้านกาศ
 อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

แม่สะเรียงเป็นอำเภอขนาดใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ห่างไกลติดชายแดนไทย-เมียนมาที่มีธรรมชาติที่สวยงามและวัฒนธรรมที่หลากหลายจนกลายเป็นจุดหมายสำคัญของนักท่องเที่ยว มีการอยู่ร่วมกันของคนหลากหลายชาติพันธุ์ เช่น ชาวไทยใหญ่ ไทยวน เมียนมา กะเหรี่ยง ละว้า ม้ง มูเซอ เย้า อ่าง่า และมีผู้นับถือศาสนาพุทธ อิสลาม คริสต์ หรือผู้ที่ไม่เลือกนับถือศาสนาใดอยู่ร่วมกันอย่างยอมรับความแตกต่าง อย่างไรก็ตามแม้จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเกื้อกูลมาช้านาน แต่ผู้คนหลากหลายวัฒนธรรม และความเชื่อนี้ยังไม่มีโอกาสได้ทำความรู้จักวัฒนธรรมของกันและกันอย่างลึกซึ้งมากนัก และอาจยังมองไม่เห็นว่ามีวิถีแห่งความหลากหลายนี้คือเสน่ห์ที่สำคัญและน่าภาคภูมิใจของแม่สะเรียง ซึ่งจะเป็นต้นทุนให้เมืองแห่งนี้เป็นเมืองพหุวัฒนธรรมที่สร้างสุขให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความหมายและยั่งยืนได้

เปิดพื้นที่ทางความคิด... เรียนรู้ปันสุขร่วมกัน

เพื่อให้แม่สะเรียงเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมที่ไม่เพียงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แต่สามารถใช้ความหลากหลายเป็นพลังสร้างสรรค์เมืองให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น โครงการ Mae Sariang talk “คุยเพื่อปรับ ขยับเพื่อเปลี่ยน (เมือง) แม่สะเรียง” ชวนกลุ่มเด็กและเยาวชนจากโรงเรียนแม่สะเรียง “ปริพัตรศึกษา” ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา หน่วยงานที่สนใจ รวมถึงชนทุกกลุ่มศาสนาทุกชาติพันธุ์ ทุกเพศทุกวัยมาร่วมกันพูดคุยแนวทางการทำให้เมืองแม่สะเรียงเป็นเมืองพหุวัฒนธรรม โดยมีกิจกรรมร่วมกันดังนี้

- **เรียนรู้คุณค่า ความหมาย ผ่านอัตลักษณ์ (เพื่อนกับเพื่อน)** เรียนรู้การแต่งกายของแต่ละชาติพันธุ์ที่มีอัตลักษณ์ของตนเอง และมีข้อเสนอให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้เด็ก เยาวชนสามารถแต่งกายชุดชาติพันธุ์ของตนเองได้ แทนที่จะแต่งชุดพื้นเมืองเหมือนกันหมดทั้งโรงเรียนอย่างที่ผ่านมา

- กระบวนการเดินมองเมือง “กิน เที่ยว เรียนรู้ บ้านเพื่อน” จัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนออกไปเรียนรู้เพื่อนต่างชาติพันธุ์ ต่างศาสนา โดยแบ่งออกเป็น 2 เส้นทาง

- **บ้านเพื่อนเส้นทางที่ 1 ชุมชนมุสลิม** วิทยากรนำคูด อจารย์สุรียา อร่ามวงศ์ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเยาวชนในชุมชนมุสลิม

- **บ้านเพื่อนเส้นทางที่ 2 ชุมชนชาติพันธุ์ไทใหญ่/ไทใหญ่** วิทยากรนำคูด อจารย์จากวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ชาวบ้าน และคณะสงฆ์ในพื้นที่

โดยทั้ง 2 เส้นทางใช้ประเด็นชวนมองเมืองได้แก่ ค้นหาว่าความสุขร่วมของคนแม่สะเรียง ภายใต้ความเป็นพหุวัฒนธรรมคืออะไร เมื่อเราไปยังสถานที่แห่งนั้น ได้สัมผัสผ่านการชิมอาหาร ลองทำ ลองดู ลองฟัง ลองยืนตรงนั้นแล้วรู้สึกอย่างไร เห็นอะไร รวมถึงระหว่างเดินสำรวจเส้นทางชุมชนให้มองเรื่องวิถีชีวิตและการอยู่ร่วมกันของชาติพันธุ์ละว่า ชาติพันธุ์กะเหรี่ยงและชาติพันธุ์อื่น ๆ ในพื้นที่ด้วย ในกระบวนการนี้มีการจดบันทึก สอบถาม ถ่ายรูป และถ่าย VDO ไปด้วย

มูลนิธิศูนย์เผยแพร่วัฒนธรรมไทย-มาเลเซีย
30 แบล็กจายินท์ อ.แม่สะเรียง อ.แม่ฮ่องสอน
MASJID JAMIAATUL ISLAM MAESARIANG
30 L'HANG PANICHI MAESARIANG, MAEHONGSONG

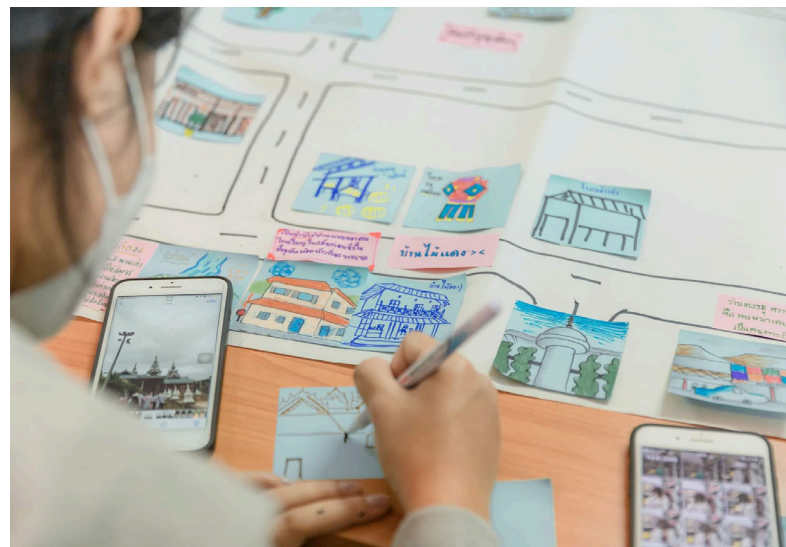

สร้างฐานคิดเมืองพหุวัฒนธรรม

ร่วมสร้างเมืองพหุวัฒนธรรมแห่งความสุขมาร่วมกัน โดยทำความเข้าใจ 3 ฐานคิด ได้แก่ วัฒนธรรมที่แตกต่าง ชาติพันธุ์ที่หลากหลาย และอัตลักษณ์ที่มีคุณค่า โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน หรือ Community-Based Learning เพื่อให้เด็กและเยาวชนตระหนักเรื่องสิทธิ์ที่จะเรียนรู้ในวัฒนธรรมรากเหง้าของตนเอง ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการ “เด็กเล่า ผู้ใหญ่เติม หน่วยงานช่วยเสริม” เพื่อร่วมกันค้นหาว่าอะไรคือความสุขของการอยู่ร่วมกันของคนแม่สะเรียง และเมืองพหุวัฒนธรรมคืออะไร

- จัดกิจกรรมออกสำรวจอัตลักษณ์ของชุมชน ค้นหาคุณค่า และเชื่อมโยงวิถีชีวิต ด้วยกิจกรรมกินเที่ยว เรียนรู้บ้านเพื่อน
- วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำเสนอแนวคิดและความหมายของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความเป็นเมืองพหุวัฒนธรรม
- เปิดพื้นที่ให้เด็ก เยาวชนได้มีโอกาสนอกกับผู้ใหญ่ว่า ในมุมมองของเด็กอะไรคือการสร้างความสุขของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายทางชาติพันธุ์และศาสนาของเมืองแม่สะเรียง
- พุดคุยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ศาสนาอิสลามกับเด็กเยาวชนกลุ่มมุสลิม และเป็นสัญญาณในการเปิดพื้นที่การเรียนรู้นอกห้องเรียนให้มากขึ้น

บอกเล่าความสูงผ่านการสื่อสาร

เพื่อให้เด็ก เยาวชนมีทักษะในการสื่อสาร และสร้างสรรค์สื่อเพื่อสะท้อนความแตกต่างหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีวัฒนธรรมในเมืองแม่สะเรียง มีกิจกรรมที่ฝึกฝนทักษะการบอกเล่าความสุขของชาวแม่สะเรียงด้วยภาพวาด ภาพถ่ายเพื่อสื่อถึงความเท่าเทียม การแบ่งปัน การเคารพในความแตกต่างหลากหลาย การส่งเสริมตัวตนและอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ในทุกพื้นที่ของสังคม ทั้งในโรงเรียน พิพิธภัณฑ์ แผนที่ และหนังสือ

รวมพลังคนหลากหลายเปลี่ยนเมือง

เด็กและเยาวชนนำเสนอข้อเสนอเกี่ยวกับการเปลี่ยนเมืองแม่สะเรียงเพื่อเคารพในความแตกต่างหลากหลายของการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ผู้ใหญ่ที่มีอำนาจตัดสินใจ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ความคิดและส่งเสริมสนับสนุนแนวความคิดของเด็ก เยาวชนต่อไป โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ รับข้อเสนอนำไปทำต่อเนื่องดังนี้

- โรงเรียนจะนำข้อเสนอการแต่งกายชุดชาติพันธุ์ที่เสนอให้แต่งกายอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือทุกวันศุกร์ ไปหารือในการประชุมของโรงเรียน
- โรงเรียนจะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมนอกห้องเรียนให้มากขึ้น

• เทศบาลและอำเภอจะช่วยสนับสนุนการทำแผนที่เมืองแม่สะเรียง แผนที่มุมมองใหม่ที่สะท้อนถึงความแตกต่างหลากหลายของผู้คนในพื้นที่

• มัสยิด โบสถ์ และวัดจะเปิดพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ความแตกต่างหลากหลายทางศาสนา เพื่อสร้างความเข้าใจของการอยู่ร่วมกัน

• การส่งเสริมการรวมกลุ่มของเด็ก เยาวชน การสร้างแกนนำเด็ก เยาวชน ยกตัวอย่างมัสยิดได้สนับสนุนให้เด็กรวมกลุ่มกันเพื่อสื่อสารกับสังคม จากเดิมที่มัสยิดไม่เคยทำงานกับเด็ก เยาวชนในชุมชนอย่างจริงจังมาก่อน

เกิดความร่วมมือจาก 13 ภาครีเครือข่ายในพื้นที่ อาทิ โรงเรียน สำนักเขตพื้นที่การศึกษา วิทยาลัยการจัดการชุมชน เทศบาล อำเภอ อบต.บ้านกาศ สวท. แม่สะเรียง ผู้นำทางศาสนาทั้ง 3 ศาสนา ฯลฯ โดยมีเป้าหมายไปสู่เมืองที่นับรวมทุกคน (Inclusive Cities) ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อนำเสียงสะท้อนอันมีคุณค่าของเด็กและเยาวชนไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่เมืองแม่สะเรียงอย่างสร้างสรรค์ต่อไป

- **แผนที่เมืองแม่สะเรียง ตามแนวคิด มุมมองใหม่** เด็กและเยาวชนร่วมกันจัดทำแผนที่เมืองที่มีเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และศาสนา แทนแผนที่เดิมที่ปรากฏอยู่ในเมืองทั่วไปที่เน้นบอกสถานที่สำคัญในเมือง แต่ไม่สะท้อนถึงความ เป็นอยู่ วิถีชีวิตของคนแม่สะเรียงทุกกลุ่ม

- **นิทรรศการที่บ่งบอกถึงความแตกต่างหลากหลายของกลุ่มคน** จัดนิทรรศการผ่านภาพวาดและบทความครึ่งหนึ่งกับเพื่อนในแม่สะเรียง

- **เสื่อยึดธรรมศึให้คนในเมืองแม่สะเรียงคำนึงถึงความหลากหลายของผู้คน** แสดงให้เห็นความมีตัวตนของผู้คน โดยการทำเสื่อยึดสกรีนวาดภาพฝีมือเด็กและเยาวชนที่มาจากระบวนการเดินเมือง

แม่สะเรียง เมืองพหุวัฒนธรรมสร้างสุข

โครงการ Mae Sariang talk “คุยเพื่อปรับ ยับเพื่อเปลี่ยน (เมือง) แม่สะเรียง”
โรงเรียนแม่สะเรียง “บริพัตรศึกษา” ต.บ้านกาศ อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน

แม่สะเรียงเมืองใหญ่ของแม่ฮ่องสอน
เมืองที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย

วัฒนธรรม

ความเชื่อ

เชื้อชาติ

ศาสนา

การแต่งกาย

วิถีชีวิต

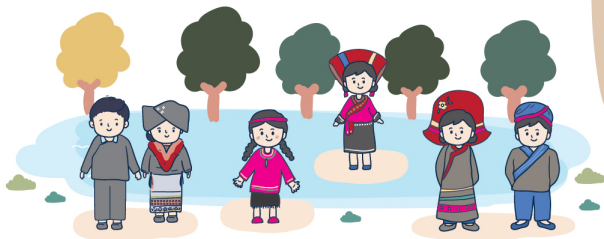
ปัญหาที่จุดประกายโครงการ

เราอยู่ร่วมกันมานานแต่เรายังไม่รู้จักกัน...เราควรคุย
และหาแนวทางการอยู่ร่วมกันบนความหลากหลาย

1. ACCESS : การเข้าถึงข้อมูล

กิจกรรมเดินเท้าออกสำรวจอัตลักษณ์
เข้าร่วมกิจกรรม กิน เที่ยว เรียนรู้เพื่อนบ้าน

เดินเมือง เพื่อค้นหา

1. ความสุขของการอยู่ร่วมกันของคนแม่สะเรียง
2. การเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมคืออะไร

แบ่งการเดินเมือง 2 สาย

ชุมชนมุสลิม

ชุมชนไทยวน/ไทใหญ่

จดบันทึก

ถ่ายรูป/VDO

ลองทำกิจกรรม

ลองชิมอาหาร

พูดคุยกัน

2.

Analyze : การวิเคราะห์รากเหง้าของปัญหา

- ✓ ค้นหาความเท่าเทียม
- ✓ การแบ่งปัน
- ✓ การเคารพในความแตกต่าง

เด็กเล่า ผู้ใหญ่เติม
หน่วยงานช่วยเสริม

4. Reflect & Act : สะท้อนกลับการสื่อสาร

ขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ต่อเนื่อง

แผนที่เมืองแม่สะเรียง

เยาวชนร่วมกันทำแผนที่
บอกเล่าข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่าง
และหลากหลายทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ศาสนา

นิทรรศการความแตกต่าง

ภาพวาดบทความครั้งหนึ่ง
กับเพื่อนในแม่สะเรียง
ภาพวาดที่เกิดจากกระบวนการเดินเมือง

ภาพวาดถูกถ่ายทอด
มาสู่กรีนบนเสื้อ

การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และสื่อดิจิทัล

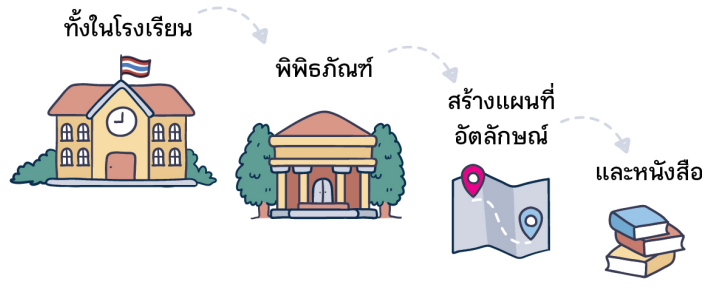
MIDL

3. CREATE : สื่อสารข้อมูล

♥ เปิดพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสบอกเล่ากับผู้ใหญ่ ในมุมมองเด็ก 😊

ผลักดันให้เกิดการสื่อสารในทุกพื้นที่ของแม่สะเรียง

พลักษณ์

มี 13 ภาคีเครือข่ายความร่วมมือ

เทศบาลและอำเภอ

มัสยิด โบสถ์ วัด

♥ เปิดเป็นแหล่งเรียนรู้ทางศาสนา และทำงานร่วมกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

โรงเรียน

♥ ทำแผนที่แม่สะเรียงที่สะท้อนความแตกต่างของผู้คนในพื้นที่

♥ จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน
♥ แต่งกายด้วยชุดชาติพันธุ์อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือทุกวันศุกร์

